

Toimintaohje väärinkäytösten ilmoituskanavan käyttöön ja ilmoittajan suojeluun Satakunnan hyvinvointialueella

1. Tausta

Euroopan unionin lainsäädännön rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta on annettu EU-direktiivi (EU) 2019/1937. Direktiivin toimeenpano on toteutettu annetulla lailla Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 1171/2022, joka tuli voimaan 1.1.2023. Hyvinvointialuetta koskevan siirtymäsäännöksen mukaisesti ilmoituskanavan tulee olla toiminnassa 1.4.2023 alkaen.

Tämä ohje on laadittu edellä mainitun lain velvoitteiden toteuttamiseksi Satakunnan hyvinvointialueella. Ilmoituskanava ei ole yleinen palautekanava vaan nimenomaan vakavien väärinkäytösten ilmoittamista varten luotu palvelu hyvinvointialueen henkilökunnalle.

2. Väärinkäytösilmoituksen tekeminen

Sisäinen ilmoitus voidaan tehdä ainoastaan kirjallisesti hyvinvointialueen ilmoituskanavan kautta. Ilmoituskanava löytyy hyvinvointialueen verkkosivuilta. Nimettömiä ilmoituksia ei käsitellä.

3. Ilmoituksen vastaanottaminen, käsittely ja arviointiryhmä

Ilmoituskanavan prosessinomistajana on sisäinen tarkastaja, jonka tehtävänä on huolehtia prosessin toimivuudesta ja ilmoitusten käsittelystä toimintaohjeen mukaisella tavalla.

Kirjalliset ilmoitukset vastaanotetaan sisäiseen ilmoituskanavaan. Ilmoitusten käsittelyä varten hyvinvointialueella on arviointiryhmä, ~~jonka nimeää hyvinvointialuejohtaja~~ josta päättää ~~hyvinvointialuejohtaja~~. Jäsenet edustavat monipuolista asiantuntijuutta. Kaikki ryhmän jäsenet saavat täydet käyttäjän oikeudet ilmoituskanavan tietoihin.

Mikäli ilmoitus koskee arviointiryhmän jäsentä, häneltä suljetaan pääsy ilmoituksen tietoihin.

~~Uudesta arviointiryhmästä päättää hyvinvointialuejohtaja.~~ Jos ilmoitus koskee hyvinvointialuejohtajaa, ~~työryhmästä~~ arviointiryhmästä päättää aluehallituksen puheenjohtaja.

Arviointiryhmän vastuulla ja tehtävänä on

- ilmoitusten käsittely, kirjaaminen, seuranta, raportointi ja säilytys
- tarvittaessa yhteydenpito ilmoittajaan lisäselvityksiä varten
- asiantuntijoiden nimeäminen tarvittaessa ilmoituksen paikkansa pitävyyden selvittämiseksi
- henkilötietojen käsittely voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen
- henkilötietojen salassapitovelvollisuus
- kaikkien vastaanotettujen ilmoitusten kirjaaminen säädettyjen luottamuksellisuutta koskevien vaatimusten mukaisesti
- ilmoitusten säilyttäminen vain niin kauan kuin se on välttämätöntä ja oikeasuhteista lainsäädännössä asetettujen vaatimusten noudattamiseksi.

Jos ilmoitus on aiheellinen, mutta ei kuulu väärinkäytösten ilmoituskanavalle, arviointiryhmä ohjeistaa siirtämään tai siirtää asian käsittelyn oikeaan prosessiin, esim. tietoturvailmoituksena tai valvontalain mukaisena epäkohtailmoituksena.

4. Vastaanottovahvistuksen antaminen

Vastaanottokuittaus toimitetaan seitsemän päivän kuluessa ilmoituskanavaa käyttäen.

5. Ilmoituksen perusteella tehtävistä jatkotoimista sopiminen

Arviointiryhmä arvioi kuuluuko ilmoitus direktiivin tai kansallisen lain soveltamisalaan, tekee päätöksen tutkintavaiheen käynnistämisestä tai päättää asian käsittelyn ~~ilman jatkotoimenpiteitä~~. Ilmoituksen vakavuuden niin edellyttäessä arviointiryhmä tekee esityksen jatkotoimenpiteiksi ~~hyvinvointialuejohtajalle~~ hyvinvointialueen ylimmälle johdolle tai oikeaksi katsomalleen johtavalle viranhaltijalle.

6. Tutkintavaihe ja tutkinnan tulosten raportointinen

Arviointiryhmä pyytää ilmoittajalta tarvittavat lisätiedot ja käynnistää jatkotoimet. Arviointiryhmä voi nimetä ilmoituksen paikkansa pitävyyden selvittämiseksi tarvittavia asiantuntijoita, jotka saavat kaikki ne tiedot, jotka asian käsittelemiseksi ovat tarpeen. Jatkotoimet voivat tarkoittaa esimerkiksi kirjallisen selvityksen pyytämistä vastuunalaisilta virkamiehiltä tai toimeksiannon antamista sisäiselle tarkastukselle, jos asian laajuus sitä edellyttää. Toimeksiannon antamisesta tekee päätöksen hyvinvointialuejohtaja arviointiryhmän esityksestä. Kirjallisia selvityksiä arviointiryhmä voi pyytää itsenäisesti. Arviointiryhmällä on tutkittavaan asiaan liittyen samat, ~~hyvin~~ laajat tiedonsaantioikeudet kuin sisäisellä tarkastajalla. Tällä varmistetaan arviointiryhmän toimintakyky tilanteessa, jossa sisäinen tarkastus on asian suhteen jäävi.

Jos asian luonne vaatii tutkinnan siirtämistä organisaation ulkopuoliselle taholle esim. poliisille, ~~päätöksen tästä tekee aina hyvinvointialuejohtaja arviointiryhmän esityksestä.~~ Asian käsittelyssä toimitaan hyvinvointialueen toimivaltuuksien mukaisesti.

7. Vastauksen antaminen toimenpiteistä ilmoittajalle

Arviointiryhmä kertoo ilmoituksen antajalle käsittelyprosessista ja sovitusta toimenpiteistä. Mikäli asianmukaisia jatkotoimia vasta suunnitellaan, ilmoittavalle henkilölle tulee kertoa tästä ja antaa myös muuta palautetta, jota hän todennäköisesti odottaa. Kohtuullinen aika palautteen antamiseen ilmoituksen tehneelle henkilölle saa olla enintään kolme kuukautta ilmoituksen vastaanottoilmoituksen toimittamisesta.

8. Ilmoituksen tutkinnan tulokset, korjaavat toimenpiteet ja käsittelyn lopettaminen

Tutkinnan tuloksena hyvinvointialue päättää omien vastuumääräystensä mukaisesti jatkotoimenpiteistä ja niiden toimeenpanosta tai toteaa, että ilmoitus ei johda toimenpiteisiin.

Korjaavat toimenpiteet voivat sisältää esimerkiksi prosessin tai kontrollien kehittämistä, sopimusasioita, henkilöstöhallintoa koskevia toimia, oikeustoimia tms.

9. Ilmoitusta koskevan dokumentaation säilyttäminen ja arkistointinen

Hyvinvointialue vastaa ilmoituksen käsittelyssä syntyneen aineiston säilytyksestä voimassa olevan lainsäädännön ja organisaation arkistointisuunnitelman mukaisesti. Aineiston julkisuus määräytyy voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Aineistoon on pääsy vain arviointiryhmällä.

10. Ilmoituksista raportointinen ja käsittelyn valvominen

Väärinkäytösilmoituksista raportoidaan tilinpäätöksessä osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointia ja tarvittaessa tietotilinpäätöksessä.

Ilmoituskanavan osalta raportoidaan vain ilmoitusten määriä ja ilmoituskanavan toimeenpanon resurssitarvetta. Yksittäisistä ilmoituksista tai niiden liittymisestä havaittuihin ja tutkittuihin väärinkäytöksiin ei raportoida.

Hallitus voi varmistua ilmoituskanavan asianmukaisesta toiminnasta antamalla toimeksiannon esimerkiksi tilintarkastajalle. Sisäinen tarkastus on jäävi arvioimaan ilmoituskanavaa, jossa on itse aktiivinen toimija.

11. Voimaantulo

~~Tämä ohje tulee voimaan 3.4.2023 ja on voimassa toistaiseksi~~